DN-002-001609 Seat No. ________

Third Year B. Com. (Sem. VI) Examination

March - 2022

Accounting and Finance-6

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001609

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખવા.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.
(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1 ધી હેતલ કંપની લિ. સંધ્યા લિ. ઉપર અંકુશ ધરાવે છે તેની વિગતો નીચે મુજબ છે : **20**

(1) હેતલ લિમિટેડે તા. 1-1-2000ના રોજ 3,000 ઇક્વિટી શેર રૂ. 15ના ભાવે ખરીદ્યા. તા. 1-1-2001ના રોજ તેણે 200 વધુ ઇક્વિટી શેર રૂ. 18ના ભાવે ખરીદ્યા.

(2) તા. 1-1-2000ના રોજનું સંધ્યા લિ.નું મૂડીમાળખું નીચે મુજબ હતું :

ઇક્વિટી શેરમૂડી (4000 શેર દરેક રૂ. 10નો તેવા)	રૂ. 40,000
8 ટકા પ્રેફરન્સ શેરમૂડી (1250 શેર દરેક રૂ. 10નો તેવા)	રૂ. 12,500
અનામતો	રૂ. 58,000
નફા-નુકસાન ખાતું (જમા બાકી)	રૂ. 12,000

(3) હેતલ લિમિટેડે તેના વાર્ષિક હિસાબો 31 માર્ચના રોજ તૈયાર કરે છે, જ્યારે સંધ્યા લિમિટેડ 31 ડિસેમ્બરના રોજ તૈયાર કરે છે.

(4) તા. 1-1-2002ના રોજ સંધ્યા લિમિટેડે અનામતોનું મૂડીકરણ કરીને 1:1ના પ્રમાણમાં બોનસ ઇક્વિટી શેર બહાર પાડ્યા હતા.

(5) સંધ્યા લિમિટેડના પાછલા ચાર વર્ષનો નફો અને ડિવિડન્ડની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	નફો રૂ.	ડિવિડન્ડ રૂ.
2000	40,000	9
2001	60,000	11
2002	50,000	10
2003	80,000	12

(6) તા. 1-1-2004થી તા. 31-3-2004 સુધીમાં સંધ્યા લિ.ને ત્યાં નીચેના ફેરફાર થયા હતા.

(1) સંધ્યા લિમિટેડે રૂ. 25,000ના 10 ટકાના ડિબેન્ચર બહાર પાડ્યા હતા.

(2) સંધ્યા લિમિટેડે રૂ. 45,000ની કિંમતનું એક વધારાનું યંત્ર ખરીદ્યું હતું.

ભારતીય કંપની ધારાની કલમ 212 મુજબનું તા. 31-3-2004ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના, પોતાના હિસાબો સાથે હેતલ લિમિટેડે રજૂ કરવાનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

1 બીટા કંપની લિ.નું તા. 31-12-2005ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું. **20**

મૂડીદેવા	**રૂ.**	**મિલકત-લેણાં**	**રૂ.**
ઇક્વિટી શેરમૂડી		યંત્રો	3,00,000
(રૂ. 100નો એક એવા		જમીન-મકાન	1,44,000
પૂર્ણ ભરપાઈ શેર)	3,00,000	ફર્નિચર	36,000
નફા-નુકસાન ખાતું	2,40,000	રોકાણો	75,000
અનામત (1-1-2005)	60,000	દેવાદારો	1,03,500
લેણદારો	1,70,000	સ્ટોક	1,18,500
દેવીહૂંડી	21,000	રોકડ	18,000
નહીં ચૂકવેલ ખર્ચ	4,000		
	7,95,000		**7,95,000**

વધારાની માહિતી :

(1) આલ્ફા લિમિટેડે ઉપરની બીટા લિમિટેડના 1800 શેરો તા. 1 જાન્યુ. 2003ના રોજ 10%ના પ્રિમિયમે ખરીદેલ હતા. તે દિવસે બીટા લિમિટેડના ચોપડામાં નફા-નુકસાન ખાતે અનામત ખાતે અનુક્રમે રૂ. 60,000 અને રૂ. 24,000ની જમા બાકી હતી.

(2) આલ્ફા લિમિટેડે પોતાના વાર્ષિક હિસાબો દર વર્ષ 31 માર્ચના રોજ અને બીટા લિમિટેડ તેના હિસાબો 31 ડિસેમ્બરના રોજ તૈયાર કરે છે.

(3) બીટા કંપનીએ 2003ના નફામાંથી 7 ટકા લેખે, 2004 નફામાંથી 9 ટકા અને 2005ના નફામાંથી 8 ટકા લેખે ડિવિડન્ડ વહેંચ્યું હતું. જે આલ્ફા કંપનીએ પોતાના નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરેલું હતું. બીજા લિમિટેડનો 2005ના વર્ષનો નફો રૂ. 40,000 હતો.

(4) 1-1-2006 થી 31-3-2006 સુધીમાં બીટા લિમિટેડને ત્યાં નીચેના ફેરફાર થયા હતા.

(i) બીટા કંપનીએ રૂ. 65,000ની કિંમતનું એક વધારાનું યંત્ર ખરીદ્યું હતું.

(ii) બીટા કંપનીએ રૂ. 50,000ના 8 ટકાના ડિબેન્ચર બહાર પાડેલા હતા.

ઉપરની માહિતી પરથી 31-3-2006ના વર્ષનું ભારતીય કંપનીધારા 1956ની કલમ 212 મુજબ શાસક કંપનીના વાર્ષિક હિસાબો સાથે જોડવાનું પત્રક તૈયાર કરો.

2 એક વસ્તુ 'અ', 'બ' અને 'ક' ત્રણ પદ્ધતિઓમાંથી પસાર થાય છે અને ત્યારબાદ તેને તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે ફેરવાય છે. પ્રક્રિયા 'અ'નું ઉત્પાદન ફેરબદલી કિંમત ઉપર 25% નફા લેખે પ્રક્રિયા 'બ' ખાતે અને પ્રક્રિયા 'બ' તથા 'ક'નું ઉત્પાદન દરેકની ફેરબદલી કિંમત ઉપર 20% નફા લેખે ફેરવવામાં આવે છે. **20**

વિગત	પ્રક્રિયા 'અ' રૂ.	પ્રક્રિયા 'બ' રૂ.	પ્રક્રિયા 'ક' રૂ.	તૈયાર માલનો સ્ટોક રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	5,000	6,000	4,000	15,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	10,000	10,500	15,000	--
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	7,500	7,500	8,000	--
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા	7,000	3,000	20,000	--
આખરનો સ્ટોક	2,500	3,000	2,000	7,500
શરૂઆતના સ્ટોક માટે આંતર પ્રક્રિયા નફો	--	1,000	1,000	5,500

પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે. તૈયાર માલનો સ્ટોક પ્રક્રિયા 'ક'માંથી જે કિંમતે મેળવવામાં આવે છે તે કિંમતે આંકવામાં આવેલ છે. તૈયાર માલના વેચાણની રકમ રૂ. 2,00,000 છે. તમારે તૈયાર કરવાના છે.

(1) પ્રક્રિયા ખાતા અને તૈયાર માલના સ્ટોકનું ખાતું.

(2) ખરેખર મેળવેલ નફો ગણો.

(3) પાકા સરવૈયા માટે સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન દર્શાવો.

અથવા

2 સ્ટાર ગોલ્ડ વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. જાન્યુ. 2004ને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. **20**

વિગત	**પ્રક્રિયા A**	**પ્રક્રિયા B**	**પ્રક્રિયા C**	**તૈયાર માલ**
શરૂ સ્ટોક	5,000	8,000	10,000	20,000
પ્રત્યક્ષ માલ	40,000	12,000	15,000	--
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	35,000	40,000	35,000	--
કારખાના શિરોપરી ખર્ચ	20,000	24,000	20,000	--
આખર સ્ટોક	10,000	4,000	15,000	30,000
ફેરબદલી કિંમત પર નફાના ટકા	25%	20%	10%	--
શરૂ સ્ટોકમાં આંતરપ્રક્રિયા નફો	--	1,395	2,690	6,534

દરેક પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે અને તૈયાર માલનો સ્ટોક પ્રક્રિયા C ખાતેથી જે કિંમતે વસ્તુ મળે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. મહિના દરમ્યાન વેચાણ રૂ. 4,00,000 હતું.

તૈયાર કરો : (1) દરેક તબક્કે નફો દર્શાવતા પ્રક્રિયાના ખાતાં (2) ખરેખર મળેલ નફાની ગણતરીનું પત્રક.

3 ગુજરાત સરકાર દ્વારા સાપુતારા હિલસ્ટેશન પર ગુજરાતની અસ્મિતા નામની હોટેલ ચલાવવામાં આવે છે. તેનું તા. 31-3-2008ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે : **15**

વિગત	**રકમ રૂ.**	**વિગત**	**રકમ રૂ.**
પાણી અને વીજળી FV	21,10,000	વેચાણ	1,11,10,000
ભાડું F	12,00,000	વ્યાજ મળ્યું (રોકાણોનું)	11,00,000
મરામત ખર્ચ F	10,00,000		
ખોરાક ખર્ચ V	20,00,000		
ઘસારો V	1,95,000		
ધોલાઈ ખર્ચ F	10,00,000		
પરચુરણ ખર્ચ FV	8,00,000		
ગૃહ જાળવણી FV	10,00,000		
સુપરવાઈઝર પગાર F	10,00,000		
નોકર પગાર FV	5,00,000		
રોકાણ વેચાણની ખોટ	5,000		
નફો	14,00,000		
	1,22,10,000		**1,22,10,000**

પડતર હેતુ માટે F= સ્થિર ખર્ચ, V= ચલિત ખર્ચ અને FV=50 ટકા સ્થિર ને 50 ટકા ચલિત ખર્ચનો નિર્દેશ કરે છે. વર્ષ દરમિયાન પથારીઓનો વપરાશ નીચે મુજબ છે :

પથારી વપરાશ	50	40	30	20	0
દિવસો	100	50	100	50	65

સેવા પડતર પત્રક તૈયાર કરો. એક પથારી દિન દીઠ ચલિત પડતર શોધો અને સમતૂટ બિંદુ માટેના એકમો શોધો.

અથવા

3 દીપાલી થિયેટરના ચોપડામાંથી તા. 31-3-2008ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની નીચે મુજબની માહિતી મળી છે. **15**

વિગત	**રકમ રૂ.**	**વિગત**	**રકમ રૂ.**
પગાર :			
એક મેનેજરનો માસિક	10,000	કાર્બન ખર્ચ	1,65,000
બે ઓપરેટરનો માસિક	5,000	પરચૂરણ ખર્ચ	1,45,000
ચાર ક્લાર્કનો માસિક	2,000	જાહેરાત ખર્ચ	1,20,000
ચાર ગેટકીપરનો માસિક	1,000	પ્રિન્ટિંગ ભાડું	1,40,000
વહીવટી ખર્ચા	2,56,000	ઘસારો :	
વીજળી અને ઓઈલ	1,14,000	મકાન પર	1,80,000
		સાધનો પર	99,800

વર્ષ દરમિયાન દરરોજ ત્રણ ખેલ (શો) રાખે છે. થિયેટરની કુલ ક્ષમતા 1200 બેઠકોની છે. જેમાં લોઅર ક્લાક 500 બેઠક, અપર ક્લાસ 400 બેઠક અને બાલ્કની 300 બેઠક. કુલ બેઠકના 90% બેઠકોનો ઉપયોગ થાય છે. ત્રણેય ક્લાસને 1:2:3ના પ્રમાણે ભાર આપવામાં આવ્યો છે. વર્ષના દિવસો 360 ગણો.

જો મેનેજમેન્ટ કુલ આવક પર 25% વળતરની અપેક્ષા રાખતું હોય તો દરેક વર્ગની એક વ્યક્તિદીઠ ટિકિટનો દરેક ક્લાસનો દર નક્કી કરો.

4 ભારતીય ઔદ્યોગિક વિકાસ બેન્કના હેતુઓ જણાવી અને કાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરો. **15**

અથવા

4 સટ્ટો એટલે શું ? સટ્ટાના ફાયદા (કાર્યો) સમજાવો. **15**

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Give answer of all questions in main answer book only.

(2) Show necessary calcullation as a part of your answer.

(3) Figures to the right side indicate full marks of the question.

1 The Hetal company Ltd. controls the sandhya company Ltd. The details are as under.

(1) The Hetal Ltd. acquired 3,000 equity shares at a price of Rs. 15 on 1-1-2000. It acquried additionals 200 equity shares at a price of Rs. 18 on 1-1-2001.

(2) The capital structure of the sandhya Ltd. as on 1-1-2000 was as under :

Equity share capital	Rs.
(4000 shares each of Rs. 10)	40,000
8% preference share capital	
(1250 shares each of Rs. 10)	12,500
Reserves	58,000
Profit and loss Accounts (credit balance)	12,000

(3) The Hetal Ltd. prepares its final accounts on 31st March while the Sandhya Ltd. prepares on 31st December.

(4) On 1-1-2002 the Sandhya Ltd. issued the bonus equity shares in the ratio of 1:1 by capitalizing its reserves.

(5) The details of the profits and dividends of the Sandhya Ltd. for the last four years are as under.

Year	**Profit Rs.**	**Dividends**
2000	40,000	9%
2001	60,000	11%
2002	50,000	10%
2003	80,000	12%

(6) Following were the changes during the period from 1-1-2004 to 31-3-2004 in the books of Sandhya Ltd.

(i) Sandhya Ltd. has issued 10% Debentures of Rs. 25,000.

(ii) Sandhya Ltd. purchased an additional plant of Rs. 45,000.

Prepare a statement as required under sec 212 of the Indian companies Act. to be attached by Hetal Ltd. in its accounts for the year ending on 31-3-04.

OR

1 The balance sheet of Beta company Ltd. as on 31-12-2005 was as follow as : **20**

Liabilities	**Rs.**	**Assets**	**Rs.**
Equity share capital		Machines	3,00,000
(Each of Rs. 100		Land and Building	1,44,000
fully paidup)	3,00,000	Furniture	36,000
Profit & loss A/c	2,40,000	Investment	75,000
Reserve found		Debtors	1,03,500
(1-1-2005)	60,000	Stock	1,18,500
Creditors	1,70,000	Cash	18,000
Bills payable	21,000		
Unpaid Expenses	4,000		
	7,95,000		**7,95,000**

Additional Information :

(1) Alpha Ltd. purchased 1800 shares of Beta Ltd. on 1-1-2003 at 10% premium on that day there was a credit balance of Rs. 60,000 to profit and loss A/c and Rs. 24,000 to Reserve fund A/c of Beta Ltd.

(2) The accounting years of Alpha Ltd. ends on 31st March and that of Beta Ltd. on 31st December.

(3) Beta Ltd. declared dividend at 7%, 9% and at 8% of the profits respectively in the year 2003, 2004 and 2005. Which was credited to its P & L A/c by Alpha Ltd. The profits of Beta Ltd. for the year 2005 was Rs. 40,000.

(4) During the period from 1-1-2006 to 31-3-2006, Beta Ltd. has

(i) Purchased an extra machine at a price of Rs. 65,000 and

(ii) Issued 8% debentures of Rs. 50,000.

From the above informations prepare a statment as required under section 212 of the Indian companies Act. to be attached by Alpha Ltd. to its accounts for the year ending on 31-3-2006.

2 A product passes through three process A, B and C and ultimately to finished stock account production of process A is transferred to realise 25% profit on transfer price. From B to C and from C to finished stock transfer is made to realise profit 20% on each transfer price. **20**

Particulars	**Process A Rs.**	**Process B Rs.**	**Process C Rs.**	**Finished stock Rs.**
Opening stock	5,000	6,000	4,000	15,000
Direct material	10,000	10,500	15,000	--
Direct wages	7,500	7,500	8,000	--
Factory overheads	7,000	3,000	20,000	--
Closing stock	2,500	3,000	2,000	7,500
Inter process profit for opening stock	--	1,000	1,000	5,500

Stock of each process is valued at prime cost. Finish stock is valued at cost price received from process 'C' sales of finished stock is Rs. 2,00,000 prepare the followings :

(i) Process accounts and finished stock account.

(ii) Actual profit earned statment.

(iii) Valuation of stock statement.

OR

2 An item "Star Gold" passed through three processe following is the information for July, 2005. **20**

Particulars	**Process A**	**Process B**	**Process C**	**Finished Stock**
Opening stock	5,000	8,000	10,000	20,000
Direct material	40,000	12,000	15,000	--
Direct wages	35,000	40,000	35,000	--
Factory overheads	20,000	24,000	20,000	--
Closing stock	10,000	4,000	15,000	30,000
Inter process profit's percentages on transfer price	25%	20%	10%	--
Inter process profit in opening stock	--	1,395	2,690	6,534

Stock is valued on prime cost basis in each process But finished goods stock is valued at the price received from process 'C' sales during the month was Rs. 4,00,000.

Prepare :

(i) Process Accounts showing profit at each stage.

(ii) Statement showing profit actually realised.

3 Government of Gujarat runs a Hotel. "Pride of Gujarat" on saputara hill station. Its profit and loss accounts for the year ended 31-3-2008 is as under :

Particulars	**Amount Rs.**	**Particulars**	**Amount Rs.**
Water and Electricity FV	21,10,000	Sales	1,11,10,000
Rent F	12,00,000	Interest	
Repairing F	10,00,000	(on investment)	11,00,000
Food expenses V	20,00,000		
Depreciation V	1,95,000		
Laundry Exp. F	10,00,000		
Miscellancous FV	8,00,000		
House keeping FV	10,00,000		
Supervisor's salary F	10,00,000		
Servant's salary FV	5,00,000		
Loss on sale of	5,000		
investments	14,00,000		
	1,22,10,000		**1,22,10,000**

For the purpose of cost, F=Fixed expeses, V = Variable expenses and FV = indicates 50 percent Fixed and 50 percent variable expenses. Occupancy (use) of beds during the year is as under :

Use of bed	50	40	30	20	0
Days	100	50	100	50	65

Prepare operating cost sheet. Find variable cost per bed and also find units for break even point.

OR

3 From the books of accounts of Dipali Theatre, Following information is obtained for the year ended on 31-03-08. **15**

Particulars	**Amt. Rs.**	**Particulars**	**Amt. Rs.**
Salary :		Carbon expenses	1,65,000
One manager-monthly	10,000	Misc expenses	1,45,000
Two-operators-monthly	5,000	Publicity exp.	1,20,000
Four-clerks-monthly	2,000	Print rent	1,40,000
Four-Gate keeper		Depreciation :	
Monthly	1,000	on building	1,80,000
Administrative exp.	2,56,000	on equipments	99,800
Electricity and oil	1,14,000		

There are daily three shows during the year. Total seat capacity of the theatre is 1200, in which lower class seats-500, upper class seats 400 and balcony seats are 300 90% of total seats are used. Three classes are given weightage in proportion of 1:2:3. Consider 360 days in the year.

If the management expects return of 25% on total income, determine the rate per person for ticket of each class.

4 State the objectives of industrial development bank of India and evaluate its function. **15**

OR

4 What is speculation ? Discuss briefly the advantages (functions) of speculation. **15**